

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA
ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДИНАЙТЕСЯ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

РІК V. Ч. 100. СУБОТА, 15. ГРУДНЯ 1923. WINNIPEG, MAN. SATURDAY, DECEMBER 15th, 1923. No. 100. VOL. V.

ПОВСТАНЦІ В МЕКСИКО ВІДНО В ПОРТУГАЛІ ЗДАВЛЕНО ПРАВИТЕЛЬСТВО БАЛДВІНА ОСТАНЕ ПРИ ВЛАДІ.

САН АНТОНІО, Тексас, 13. грудня. — Наспівші тут доносження кажуть, що повстанці віддали під команду генерала Вільямс Гарзі знищили федеральні війська в Джаліпі та взяли те місце після 37-годинного бою. Між захопленими в'язнями були губернатор Касарін, генерал Берлінга і полковник Масієр. Як подають телеграми, 80 жовнів було убитих і 115 ранених.

В СТЕПІ ІЮКАТАНІ ЗАНЯЛИ ДВА МІСТА.

ВЕРА КРУЗ, 12. грудня. — Наспівші сюди інформації кажуть, що повстанці взяли під команду полковника Р. Кальда міста Меріда і Прогресо. Губернатор Юкатану Каральо і його сторонники десь зникли разом зі стейтсменними фондами. Подорожні, що прибувають до Есперанзи з міста Мексика, оповідають, що більше як 1.000 федеральних війська концентруються в Сан Маркос, на половині дороги між містом Мексиком і Вера Круз і на лінії маршруту повстанців до столиці. Як що ці відомості є вірні, то перший важкий бій між повстанцями і правительством ними військами відбувся між Сан Андрес і Сан Маркос.

СТРАЧЕННЯ ПОВСТАНЦІВ ГЕНЕРАЛІВ.

НОГЕРІС, Аріа, 12. грудня. — Наспівші тут нові відомості з Гватемас доносять про страчення федеральними військами генерала Фруїтоса Мендеса, провідника Індіанів, якого оскаржено о підбурювання Індіанів в Сонорі до повстання. Відомість, що ген. Мендеса зловлено, отримано вчора ввечері. Повстанчий генерал на чолі повстанців в Теліку, в Нааріті, зібрав також страчений. Ім'я страченого генерала не довідалося. Генерал Зілянеуба зібрав убитий в неділю під час бунту половини гарнізону в Теліку. Ген. Ортега, командант операцій в Нааріті, зібрав вивезений до шпиталю в Мазатлані під повстанчою сторожею. Він був ранений під час бою в Теліку.

РОЗСТРІЛЯЛИ "МЕКСИКАНСЬКОГО ЛЕНІНА".

САН АНТОНІО, Тексас, 12. грудня. — Газета "Ель Демократ" з міста Мексика доносить, що виведення після вибуху повстання в Вера Круз розстріляно Герона Проая, якого називають часом "мексиканським Леніном".

ЮНП КАЖУТЬ ПОПІРАТИ ОБРЕГОНА.

ВАШІНГТОН, 12. грудня. — Панамериканська Федерация Праці вислала до робітничих юнів в Мексико телеграму, в якій закликає членів юнів стати при президентстві Обрегону і його товаришів та підтримувати їх в теперішній боротьбі з повстанцями.

ВИБРАЛИ ГОЛОВОЮ.

МОСКВА, 11. грудня. — Лев Камєнев зібрав нині повноважений вибірний президентом Московського Союзу.

ЛІСБОНА, 12. грудня. — У виданій нині урядовій ноті правительство заявляє, що уважає революційний (?) рух скінченим і остерігає, що будуть підняті драстичні міри для здавлення всяких дальших заворушень.

Военний корабель "Доуро", залога якого вчора збунтувалася, зібрав розоружений і міністер маринарки відправити всіх моряків замішаних в бунт. Кабінет звернувся до президента, щоб розв'язав парламент, так як він не може правити з огляду на ворожу парламентарну більшість.

ПРОВІДНИК РЕВОЛЮТИ УВ'ЯЗНЕНИЙ.

ЛОНДОН, 12. грудня. — Депеша до "Сентрал Нюз" з Лізбона каже, що столиця Португалії є нині спокійна. Провідник революції Карвальо зібрав ув'язнений. Революція розпочалася на сигнал з міноносця "Доуро" в лізбонських портах. Перед палаткою президента зібралася толпа, яка почала стріляти у воздух. До будинку кинено дві бомби, які одного чоловіка убили а кількох ранили. Така сама окаянія повторилася околo півночі, коли стрілянина і загальний безпорядок продовжувалися через якийсь час на вулицях міста. Остаточну поліцію і кавалерію розігнали товпу. До корабля "Доуро" було вислане домогагання піддатися і його сейчас сповнено. Карвальо, який був міністром маринарки після перевороту в жовтні 1921 року, появився з деякими своїми сторонниками і всі вони піддалися та зібрані ув'язнені.

СТРАЙК ПОЧТОВИХ РОБІТНИКІВ В АВСТРІІ.

ВІДЕНЬ, 11. грудня. — Представники правительства і почтових службовців не дійшли до порозуміння в справі платі і по цілій Австрії зібрав повсталі страйк почтових робітників. Число страйкерів вносить 28.000.

СТРАЙК ВПОВНІ ПЕРЕВЕДЕНИЙ.

ВІДЕНЬ, 11-го грудня. — Страйк 28.000 почтових робітників по цілій Австрії є вповні переведений. Лише лікарі, шпиталі і амбуляційні стації мають дозвіл уживати телефонів. Почти не пересягається зовсім, як також не приходять ані не відходять телеграми до і з краю.

В БОЛГАРІ НЕ МОЖУТЬ ЗДАВИТИ КОМУНІЗМУ.

СОФІЯ, 11. грудня. — Міністерська рада оповістила комунікат, в яким каже, що болгарське правительство постановило боротися проти поширення соціалізму. Арештовані комуністи переказано власті, що минулого літа не знищили комуністичних ідей. Правительство вірить, що Москва все ще планує працювати через Болгарію в напрямі Заходу.

ЛОНДОН, 12. грудня. — Оповіднено урядово, що премьер Балдвін і його правительство остане при владі. Таке рішення запало вчора на засіданні кабінету, яке тривало півтора години.

Парламент збереться 8. січня і тоді покажеться, чи правительство Балдвіна буде надалі правити краєм. Кажуть, що лідери ліберальної партії Лойд Джордж і Есквіт виповіли Балдвінові війну і в парламенті підуть проти него. Підчас голосування ліберальні послы разом з робітничими стануть проти правительства і його повалять. Це роблять ліберали без жадної угоди з робітничими послами. В той сам час Партия Праці приготується до перебрання правління краєм в свої руки. Коли прийде відповідна хвиля, вона готова утворити правительство без компромісів з іншими партиями. Партия Праці готується також до нових загальних виборів.

НІМЕЦЬКІ РОБІТНИКИ ШТУРМУЮТЬ ФАБРИКУ.

БОХУМ, Рурщина, 12. грудня. — Безробітні металеві робітники в сталевих Бомбахер Гутте, які затруднюються нормально від 5 до 6 тисяч людей, штурмували нині і зайняли цілу фабрику на знак протесту проти працевлаштів, які зльохували робітників за те, що вони відмовилися працювати 10 годин на день. Робітнича рада фабрики зайшла, щоб вирішити, чи робітники мають продовжити продукцію під своєю власною управою, однак винесла рішення проти цього кроку. Подібний напад на фабрику плянували робітники одного Стінесового заводу, однак не перевели його в життя.

НІМЦІ ГОТОВІ ПЕРЕГОВОРИВАТИ З ФРАНЦЕЮ.

ПАРИЖ, 13. грудня. — Депеша Гаваса з Берліна повідомляє, що німецьке правительство оповістило нині формально офіційно свій намір розпочати безпосередні переговори з Францією відносно Надренщини і Рурщини.

АРЕШТОВАННЯ КОМУНІСТІВ В ГРЕЦІІ.

АТЕНИ, 8. грудня. — Вісті з Водени доносять, що тамошні власті викрили комуністичний заговор проти грецького правительства. 60 учасників заговору арештовано і вони будуть поставлені перед воєнним судом. Слідство викрало, що комуністи робили старання викликати серед тамошнього гарнізону бунт. Деякі жовніри донесли до властей про заходи комуністів, вслід за чим було зарежене арештовання членів комуністичної організації. Прокуратерія обвинувачує їх о державну зраду. Правдоподібно головні провідники будуть засуджені на кару смерті, а прочі на тяжку в'язницю.

РАЙОНОВІ БІБЛІОТЕКИ В ХАРКОВІ.

З усіх бібліотек, що були в Харкові до революції, зложено відтак 8 районних бібліотек, в яких зібрано 82.000 томів. Вони діляться на бібліотеки 1-го розряду з числом томів від 9—25 тисяч і бібліотеки 2-го розряду від 3 до 9 тисяч томів. У віддалених робітничих районах бібліотеки бувають часто одиницями культурними осередками. Районові бібліотеки склалися з реформованих бібліотек гімназій і всяких товариств. За часів революції доповнення бібліотек новими книжками було відносно незначне. Цього року кожда бібліотека одержала по 300—350 нових книжок. Серед читачів 28% робітників, 34% службовців, 24% занятих хатнім господарством, а 14% ріжних. З книжок найбільше читають белетристику та суспільно-економічні розвідки.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ СТИПЕНДИЇ ДЛЯ ГАЛИЦЬКИХ УТИКАЧІВ.

ХАРКІВ, 9. грудня. — Український радянський уряд затвердив на робітничих українських факультетах 50 стипендій для утікачів з поневоленої польськими панамі Східної Галичини. Наплив утікачів-Галичан на Радянську Україну збільшується. Вони зустрічають на Україні братний привіт.

ПОМІЧ ДІТЯМ НА УКРАЇНІ.

ХАРКІВ, 10. грудня. — Центральна Комісія поміч дітям на Україні дала поміч 200.000 дітям. По селах відкрито 120 дитячих садків, в яких перебуває 124 тисячі дітей. Відіслано 15 тисяч дітей. Погоджа, які перебували на Україні в урожайних губерніях часи голоду. Допомога дітям ведеться далі успішно.

КОРАБЕЛЬ "НЕЗАМОЖНИК".

На днях спущено на води Чорного моря торпедоєць "Незаможник", який збудував зі складок Комітетів незаможних селян України. Цей торпедоєць сільська біднота відіслала в дарунок Червоній Флоту. Будова його в миколаївських корабельно-будівельних заводах. В святі передавання цього корабля брав участь секретар В.М.ЦВК. Буценко.

ПРОЕКТ УТВОРЕННЯ ПОРТУ В МЕЛІТОПОЛІ.

Інженер Катеринославського Губ. Зем. Відділу вираховав проект будови морського порту в Мелітополі, який повинен знаходитися на віддалі 18 верств від т. зв. Молочного лиману. Береги ріки Молочна й гирла лиману є такі, що там можна буде збудувати пароплавний канал, який дучитиме Азовське море з Мелітополем. Збудувавши морський порт у Мелітополі в осередку найуражайнішої частини Катеринославщини, постановка хлібних вантажів із України в порівнянні зі Севастополем зменшиться на 300 верст, а з Теодозії на 250 верст. Одночасно канал причинився б до осушення околиці міста Мелітополя, яка в наслідок постійних повней є болотниста й малорічна.

ВИЩА ДЕРЖАВНА НАГОРОДА ДЛЯ УКРАЇНИ.

Експортна Комісія Всесоюзної сільсько-господарської вистави в Москві призначила Українській Соціалістичній Радянській Республіці вищу державну нагороду за те, що на виставі зуміла дати всебічний та екстраординарний образ побуту цілої країни, як також окремих галузей промисловости, головного сільського господарства і садівництва та чудову збірку вислілів праці досвідних установ республіки.

ТРАНСПОРТИ РАДЯНСЬКОЇ РОПИ ДО ПОДСТРІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ.

В останніх часах оживився експорт радянської ропи до республік: мадярської (5 тисяч цистерн), австрійської і чехословацької. Ці держави мають високорозвинений рафінерійний промисл. До 1918 р. сиріччє діставали зі Східної Галичини. В останніх часах давася в знаки брак сиріччя. Тепер користуючі з дешевого водного фрахту Чорним Морем і Дунаєм, ці держави спроваджують радянську ропу. За це достачують Союзам технічні і вертничі прилади для нафтового промислу.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ ПРОГЛОСИВ БОЙКОТ ШВАЙЦАРІІ.

МОСКВА, 13. грудня. — Російське совітське правительство зарядило нині бойкот Швайцарії. Бойкот цей проголошено у відплату за увільнення швайцарським судом Конрадою, убіяника совітського делегата на Льозанській конференції Вацлава Воровського.

В МІЛЯНІ ЗАБОРОНЕНО КОМУНІСТИЧНІ ГАЗЕТИ.

МІЛЯН, Італія, 12. грудня. — Поліція заборонила нині девять комуністичних газет на тій підставі, що вони становлять небезпеку для публічного порядку. Фашісти зробили наїзд на комуністичну друкарню і приказали друкарям застановити роботу та в часті понизили саму друкарню.

ТРЕТЯ СЕСІЯ ЦЕНТРУ. ВИК. КОМІТЕТУ С.С.Р.Р.

Перше засідання третьої сесії Центр. Вик. Комітету С.С.Р.Р. відбулося дня 6. листопада в великій кремльській палаті. На дневному порядку сесії були такі справи: 1) Доклад центральних органів влади, як Центр. Вик. Ком. С.С.Р.Р., Ради Народніх Комісарів С.С.Р.Р., Комісаріату закордонних справ, Комісаріату військових і морських справ, зовнішньої торгівлі, шляхів, пошти й телеграфу. 2) Звіти директивних комісаріатів, як комісаріату харчування, праці, фінансів. 3) Доклад про місцеві фінанси; введений податок. 4) Доклад про майно місцевих рад і постанови про заведення волосних бюджетів. 5) Про порядок переведення в життя 1-го артикулу Конституції С.С.Р.Р. 6) Доклад про організацію державної промисловости. 7) Найвищий Суд С.С.Р.Р. 8) Декрет про податок від майна і прибутків. 9) Проекти Ради Народніх Комісарів. 10) Справа ратифікації угоди з Фінляндією та справа плаавів по Неві.

ЗАБОРОНА СОЦІАЛІСТИЧНОГО КОНГРЕСУ.

Львівська "Земля і Воля" з 25. листопада доносить: Соціалістичній фракції українського посольського клубу, яка старалася у міністерства внутрішніх справ о дозвіл на скликання Соціалістичного Конгресу Волині, Холмщини, Полісся і Підляшя, міністерство відповіло відмовно з заміткою, що проти цієї заборони "німає жодка правного". Тому отже не відбувся конгрес, а за це відбулося дня 17 і 18 листопада велике посольське віче, на якому ухвалено вступити всім соціалістам цих земель в ряди У.С.Д.П.

Львівська "Газета Поранна" доносить, що 11. листопада ц. р. обходили власті всіх тюрем в Польщі п'яти роковини "визволення польських тюрем з рук окупантів". При цій нагоді вийшло на яв, що в 344 польських тюрьмах томиться 33.126 в'язнів.

ПЕРША ФАБРИКА ТРАКТОРІВ В ХАРКОВІ.

ХАРКІВ, 8. грудня. — На днях скінчилася тут конференція представників ріжних радянських установ і трестів, на якій рішено приступити до виробу власних тракторів. Конференція рішила осунувати першу фабрику тракторів в Харкові. Установи і трести зобов'язалися достачити потрібного капіталу. Принятий план виказує, що в цвітні слідууючого року фабрика "Трактор" має розпочати працю.

ЗЛУЧ. ДЕРЖАВИ ПРИЗНАЮТЬ МЕКСИКО.

ВАШІНГТОН, 11. грудня. — Президент Кулідж вислав нині до сенату договір з Мексиком. Цей договір містить в собі деталі визнання, до якого недавно прийшло. В Білм Домі сказано, що боротьба в Мексико не перичинить відложення ратифікації договору Злуч. Державами.

ПЕРШИЙ РАЗ! — — — ПЕРШИЙ РАЗ!
"КАРА СОВІСТИ"!
ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА В ВІННІПЕГУ — відіграється —
В СУБОТУ, ДНЯ 15-ГО ГРУДНЯ
В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ В ВІННІПЕГУ
славнозвісну драму в 5-ох діях Гр. Цеглинського п. н.:
КАРА СОВІСТИ
В цій драмі представляється старенького батька і його синів. Ліхй і несовісний сини проганяють на старість свого батька з дому, який, скитаючись поміж чужими людьми, терпить голод і холод. Драма зворушаюча до глибини душі. Отож не пропустіть нагоди побачити це представлення. Приходіть на него якнайчисленіше і кличте своїх знайомих.
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.
ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 і 27 ЦЕНТІВ.
Тикети можна набути кожного вечера в Укр. Роб. Домі, а в день представлення при касі.
Заходом Драматично-Співацького Гуртка при відділі Стів. Укр. Робітничий Дім в Вінніпегу — устроюється —
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ГРУДНЯ
В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ
КОНЦЕРТ
ЗІ СЛІДУЮЧОЮ ПРОГРАМОЮ:
Часть I.
1. Інтернаціонал.
2. Робочому народові — деклямація — — — Геня Біла
3. Країно, Мати, кат сконав — — — мішаний хор
4. Перебендя — — — дітчий хор і гри на мандолинах
5. Хусточко моя — сопран — сольо — — — Н. Колісикова
6. Глазій і губатий — деклямація — — — Парис Угріч
7. Дударик — — — дітчий хор і гри на мандолинах
Часть II.
8. Сонце заходить — — — мужський хор
9. Коломийка — яно — — — А. Манделюк
10. Посідані халі скупаря — деклямація — — — Маруся Телч
11. Голос весни — — — мандолина мішана оркестра
12. Жалібний спів — деклямація — — — А. Манделюк
13. ♫ — — — дітчий хор в супроводі гри на мандолинах
14. Вперед, вперед — — — дітчий хор
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.
ВСТУП ЗА ДОБРОВОЇЛЬНИМИ ДАТКАМИ
ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО НА ОЗНАЧЕНИЙ ЧАС!